

## **Terveystarkkailu**

Jalostusohjelmassa terveysominaisuudet ovat erittäin tärkeässä asemassa. terveystarkkailu on osa tiedonkeruuta, joka mahdollistaa terveystalostuksen.



### **Terveysominaisuudet tärkeitä jalostusohjelmassa**

Pohjoismaisessa jalostusohjelmassa terveysominaisuudet ovat erittäin tärkeässä asemassa, mutta ilman terveystarkkailua ja muuta tietojen keruuta jalostukseen ei onnistuisi.

Oleellista terveystalostuksen onnistumisen kannalta on myös se, että kaikki tieto tulee neuvonnan tietovarastoon nopeasti ja oikein, eikä jää lojumaan lehmien siemennyskortteille.

Terveysominaisuuksien periytymisasteet ovat hyvin alhaisia (1-8 %) eli ympäristö vaikuttaa niiden ilmenemiseen todella paljon. Terveystalostukseen tarvittavaa tietoa kertyy terveystarkkailun lisäksi tuotosseurannasta, siemennystiedoista ja sorkkahoitotiedoista.

### **Mitä on terveystarkkailu**

Suomessa terveystarkkailu alkoi vuonna 1982, Norjan mallin mukaisesti ja hieman myöhemmin terveystarkkailu alkoi myös Ruotsissa ja Tanskassa.

Terveystarkkailu perustuu siihen, että eläinlääkärit merkitsevät tekemänsä hoidot lehmien siemennyskortteille, joista seminologit tallentavat tiedot tietokantaan. Myös karjanomistajat voivat itse tallentaa näitä tietoja sekä eläinlääkärit, mikäli heillä on käytössä tähän tarkoitukseen kehitellyt ohjelmistot.

Faba tekee vuosittain valtakunnalliset terveystarkkailutilastot ja karjanomistajat saavat yhteenvedon karjan terveydentilasta ProTuotos -vuositiedonantoraportilla.

Terveystarkkailusta saadaan aineistoa utareterveydestä, hedelmällisyys- ja muista hoidoista jalostusarvostelua varten.

### **Tuotosseurannasta tietoa poikimavaikeuksista**

Tuotosseurannasta kertyy tietoa poikimavaikkeudesta- ja vasikkakuolleisuudesta.

Tuotosseurantatietojen perusteella seurataan kaksi kertaa vuodessa sonneille syntyvien epämuodostuneiden ja kuolleena syntyneiden vasikoiden määriä.

Seurannan avulla huomataan, jos jollekin sonnille syntyy epämuodostuneita vasikoita normaalia enemmän tai sonnin vasikoista syntyy kuolleena keskimääräistä suurempi osuus.

### **Siemennystiedot tuovat tietoa hedelmällisyydestä**

Siemennystiedoista saadaan tietoa hedelmällisyydestä: uroshedelmällisyyttä kuvaava uusimattomuus-%, naarashedelmällisyyttä kuvaavat siemennysten lukumäärä, aika ensimmäisestä siemennyksestä viimeiseen, aika poikimisesta ensimmäiseen siemennykseen ja uusimattomuus-%.

